

NAGYBÖJTI ÉNEKEK

70

ISTEN ÁLDJON, TÜNDE JÁTÉK

Parlando ♩=80

1. Is - ten áld - jon tün - de já - ték, te vi - lá - gi é - let.
Ti - éd vol - tam, meg - ta - gad - lak, és lel - kem - nek é - lek.

Ser - le - ged - ben telt a ked - vem és a föl - di kin - csen,

Meg - iz - lel - tem s meg - ta - nul - tam, hogy i - gaz jód nin - csen.

2. Tiszta mézzel csalogattál, úgy esengtem érte!
Epe volt a poharadban, mikor ajkam érte.
Csalfa hírrel hitegettél, ígértél nagyságot.
Hiúságok hiúsága! Már szememmel látok.

3. Szívem immár magasabbra, igazabbra éhez:
Szállni vágy a gyönyörűség örök kútfejéhez.
Már előttem Isten arca s ama boldog ország,
Már ezentúl annak élek, világ, Isten hozzád!

Csóka, Jasura József (54), 1998

Dallama a karácsonyi énekek dallamával rokon, lásd: Volly 1982, 247. sz; szövege: *Szent vagy, Uram!* 1941, 48. sz.

71

INDULJ MEG MÁR, SZEMEM

1. In - dulj meg már, sze - mem, Hul - ló köny- nye - id - del,

Á - radj meg, én szí - vem, Bá - nat ten - ge - ré - vel.

2. Siránkozzál, lelkem,
Nagy keserúséggel,
Az életem halálán
Könnyezz vércseppekkel.

3. Az egek királya
Meghal szegénységben,
A szívek öröme
Eleped ínségben.

4. Add szent kegyelmedet,
És véred hullása
Legyen az én bűnös
Lelkem újulása!

Csóka, Jasura József (54), 1998

Középkori eredetű dallamát lásd még: Tárkányi-Zsaskovszky 1874, 92. sz.; *Éneklő Egyház* 1986, 20. sz. (ádvénti ének); dallamának kétszeres terjedelmű változatát lásd e könyvben: 198. sz.

A BÁNATBAN ELMERŰLVE

1. A bá - nat - ban el - me - rül - ve ősz - sze - se - reg - lett né - ped,
Szi - ve gyász - szal be van fed - ve, sí - rán - ko - zik e - lőt - ted.

Ó, fel - sé - ges Min - den - ha - tó, ki vagy e - gye - dül leg - főbb jó,

I - mád min - den ha - lan - dó

2. E negyvennapos szent böjten Szent Fiad kínjairól
Megemlékezünk szívünkben keserves fájdalomról,
Melyet értünk, bűnösökért, úgymond értelmetlenekért,
Szenvedett váltságunkért.

Feketető, Kéri István (60), 2001

Dallamát vö. Tárkányi-Zsaskovszky 1874, 148. sz.

73

HÍVÁSODRA, URAM

$\text{♩} = 62$

1. Hi - vá - sod - ra, U - ram, szi - ned e - lé jár - ván

Üd - vöt ke - re - sek vé - red - ben, mely folyt a Gol - go - tán.

Ím, te - hoz - zád té - rek, U - ram, for - dulj hoz - zám,

É s tisz - tits meg szent vé - red - ben, mely folyt a Gol - go - tán!

Szanád, Ónódy András (60), 2002

74

SZERETTÉL ENGEMET

1. Sze - ret - tél en - ge - met, sze - ret - lek té - ge - det, én Jé - zu - som.

Te meg - vál - tál, ér - tem hal - tál,

Kí - no - kat szen - ved - tél, ke - reszt - fán füg - göt - tél, én Jé - zu - som!

2. A pokol nem volna, mennyország elmúlna, én Jézusom.
Szeretnék, kedvelnék,
Mert te csak egyedül jó vagy, mindenestül, én Jézusom.
3. Tarts meg kegyelmedben, az igaz egy hitben, én Jézusom.
Reménységben, szeretetben,
Erősíts engemet, oltalmazd lelkemet, én Jézusom.

Feketető, Kéri István (60), 2001

Vö. Tárkányi-Zsasskovszky 1874, 150. sz.; Dobszay-Szendrei-Rajeczky 1988, IV(E)337b.

75

MAGASAN ÁLL A GOLGOTA ORMÁN

1. Ma-ga-san áll a Gol-go-ta or-mán a szent ke-reszt el-ha-gyot-tan, ár-ván.
Csak egy an-gyal zo-kog ott ma-gá-ban, el-me-rül-ve né-ma fáj-dal-má-ban.

Ó, ha én is ott le-het-tem vol-na,
mint a zá-por, kőn-nyem úg-y o-mol-na.

Min-den csepp vért száz-szor meg-csó-kol-nék,

s nem men-nék el so-ha töb-bé on-nét.

2. Vértől ázott a keresztnek fája, az angyalnak könnye csurog rája.
Sírva néz a töviskoszorúra, melytől elhalt az egeknek Ura.
Ó, ha akkor ott lehettem volna, folyna könnyem, de nem soká folyna,
Meghasadna, megrepedne szívem, ha zokognék a kereszt tövében.
3. Egyedül melletted állunk, Uram, néma szívvel és a bűnt megbánva.
Sok a bűnünk, mint a tenger árja, sír a lelkünk, tekints le reája.
Ó, ha mi ezt előbb tudtuk volna, lelkünk bűnnek rabja most nem volna,
Hogy te, Uram, a Golgota ormán minket vársz oly elhagyottan, árván.

4. Bánatos nép ezer fájdalomával jöttünk hozzád, kesergő imával.
Bűnt megbánni a szent kereszt mellett, megjavulni, Jézus, teéretted.
Ó, Úr Jézus, a hulló, szent könnyed könnyeinkkel összefolyni engedd.
Síró lelkünk egyedüli vágya, hogy az Úrnak könnye folyjon rája.
5. Sokan vannak, kik még nem ismernek, a bűnösök, kik téged kerülnek.
Hány keresztény nem szeret még Téged, nem ismeri irgalmas fenséged.
Ó, ha tudnák, ki áll a Golgotán, kinek szíve nyitva a keresztfán,
Minden bűnös szent szívedhez menne, irgalmat ott Tőled esdekelne.
6. Porlepetten hosszú útról jöttünk, hogy e szent hely legyen menedékünk,
Imádkozni az egész világért, könnyet sírni az összes bűnökért.
Ó, hogy tudjuk, hogy Te szeretsz minket, hogy elveszed a mi bűneinket,
A kitárt kéz szent melegségével hajolj hozzánk isteni tűz- s hévvel.
7. Megjártuk a Golgotának ormát, kisírtuk ott könnyeinknek árját,
Bús szívünknek ezer fájdalomától könnyebb lett a lelkünk e szent naptól.
Ó, Uram, mi már tudjuk, mily jó vagy, megígérted, hogy mindig mienk vagy,
Síró néped mindig melletted lesz, nem felejt el Téged, ó Szent Kereszt.
8. Visszatérve az erős szent hittel, az Úr Jézus szent szeretetével,
Nyílt hitünknek a szent világánál, bátorságot kerestünk az Úrnál.
Ó, hogy tudjuk, hogy erős lesz lelkünk, ha Te, Krisztus, leszel a vezérünk,
Mert Te vagy a győzelem és béke, félénk lelkünk ősi erőssége.
9. Megtámadhat, gyalázhat a világ, erős lelkünk a szent Golgotán áll,
Nem félünk mi semmiféle harctól, néma világ gúnyos kacajától.
Ó, Uram, csak Te velünk maradjál, szegény néped mindig melletted áll.
Ősi hitünk fellobogjon végre, éljen Jézus, ezt kiáltja néped.

Rábé, Kiss Dezsőné Makra Ilona (58), 2002

Magyarmajdány, Bodó Jánosné Ágoston Katalin (67), 2002

Hódegyháza, Jaksa Mihályné Katona Erzsébet (54)

Gubacsó Lajosné Katona Anna (58), 2002

Csóka, Jasura József (54), 1998

A kilencstrófás szövegváltozat Rábéről származik, dallamát mindenütt így éneklék, ti. a harmadik sor nincs lejjebb egy oktávval, ellentétben a *Hitélet* 1990, 82.B sz. és Szalay 2000, 34. sz. énekekkel.

76

HAMVAZKODJÁL, HÍVÓ LÉLEK

$\text{♩} = 92$

1. Ham - vaz - kod - jál, hí - vó lé - lek,
Mert por - ba tér ez az é - let!
A - kár - meny - nyit ör - ven - dez - tél,
Ne fe - ledd, hogy por - ból let - tél!

2. Hamvazkodjál, te dúsgazdag,
Mert javaid cserben hagynak,
Évek szállnak, és maholnap
Átadod mind földi pornak.

3. Hamvazkodjál, szegény ember,
Viseld sorsod türelemmel!
Hamu hull a gyötrelemre,
S irgalom a hű szívekre.

Feketető, Kéri István (60), 2001

Szövegváltozata: *Éneklő Egyház* 1986, 64. sz.; dallama: *Szent vagy, Uram!* 1941, 113. sz.

MI, GYARLÓ EMBEREK

Parlando ♩=68

1. Mi, gyar-ló em - be - rek, kik e föl - dőn é - lünk,
Sok szo-mo - rú - sá - got és fáj - dal - mat é - rünk,
E vi - lág - nak ten - ge - rén e - ve - zünk.
R. Em - lé - kez - zünk,
por - ból let - tünk,
És hogy is - mét por - rá kell majd len - nünk.

2. Nincs nekünk e földön sehol nyugodalmunk,
Nincsen maradandó, bizonyos városunk,
Itt mindnyájan jövevények vagyunk.
R.

3. Csak egyedül mennybe igyekezzék szívünk,
Ott készítettett el állandóság nekünk,
Munka után mi örökös bérünk.
R.

4. Ne bizzunk veszendő világi pompához,
Csalfa reményekkel teljes hiúsághoz,
Mely hasonló múlandó árnyékhoz.
R.
5. Vétünkért a testet böjttel sanyargassuk,
Hív szolgálat alá szenvedéssel hajtsuk,
És egészen Istenhez hódítsuk.
R.
6. És midőn testünktől a tiltott étkeket
Megtadjuk, és a hiú örömeket,
Őrizzük meg a büntől lelkünket.
R.

Csóka, Jasura József (54), 1998

Vö. Éneklő Egyház 1986, 63. sz.

78

ÉGI ALKOTÓNKNAK

$\text{♩} = 60$

1. É - gi al - ko - tónk - nak, szent sza - ba - dí - tónk - nak ad - junk há - lát zeng - ve itt!

Ki ma - gát o - d'ad - va ér - tünk ál - do - zat - ra meg - vál - tot - ta hí - ve - it.

R. Meg - halt mi - é - ret - tünk, kik bűn - ben szü - let - tünk, e - le - get tesz he - lyet - tünk.

2. Keserg az édesség, szenved a kegyesség, issza a kín poharát.
Beteg az orvosság, sir az égi jóság, az isteni jó barát.
R.
3. Ki a bajban ápol, ki mindent istápol, keresztet visz, elesik.
Szentek koronáját verik, taszigálják, rajt' szívünk meg nem esik.
R.
4. Égiek bíróját földiek bírálják, a sötét éj a napot.
Örök Ige hallgat, mentő szót nem hallat, a kínra átadatott.
R.
5. Az eget szentsége, angyalok szépsége daganattól éktelen,
Verik, ostorozzák, fájdalmát fokozzák, nincs számára kegyelem.
R.

6. Az élet adóját halálra hurcolják s a keresztre szegezik.
Isteni méltóság, végtelen magasság, hogy eshetett meg ez így?
R.
7. Hogy szívét átjárta az éles vasdárda, megnyílt a menny ajtaja.
Isten kincsszekrénye, bűnösök reménye lőn kinyílt szent oldala.
R.

Egyházaskér, Pópity Péterné Losoncz Erzsébet (75), 2002

79

JÉZUS, ÉN SZERELMESEM

1. Jé - zus, én sze - rel - me - sem, Mi - re jut - tál, ked - ve - sem,

Min - de - nek - nek min - de - ne! An - gya - lok - nak é - kes - sé - ge,
Csil - la - gok - nak fé - nyes - sé - ge,

Föld - nek, ég - nek Is - te - ne, Föld - nek, ég - nek Is - te - ne.

2. Ó, véghetetlen szépség,
Nincsen orcádon épség,
Gyászba rejtezik színed.
Hull a zsidók bőszi haragja
Rád, angyalok szent vigalma,
Vért foly' édes mindened,
Vért foly' édes mindened.

3. Kiterjesztve karjaid,
Hogy bizzanak árvaid,
S térjenek üdvös útra.
Szent szívedet felénk tárod,
A gyarló embert így várod,
Hogy vezesd élő útra,
Hogy vezesd élő útra.

4. Nézz le, kegyes, a fáról,
S drága véred áráról
Szent szemedet le ne vedd!
Kínjaidért, ó, szerelmes,
Bűnösöknek légy kegyelmes,
És a balról jobbra tedd,
És a balról jobbra tedd!

Csóka, Jasura József (54), 1998

Változata: Jósvey 1936, 227. sz.

80

KITERJESZTÉ AZ ÉJ SZÁRNYÁT

Parlando ♩=74

1. Ki - ter - jesz - té az éj szár - nyát az O - laj - fa - hegy fe - lett,
E mély csen - den fo - hász száll át, az ég és föld meg - re - meg.

A - tyám, hogy - ha le - het - sé - ges, múl - jék el e kín - po - hár,

Le - gyen, kér - lek, e - lég - sé - ges a szen - ve - dés ár - ja már!

2. E bús fohász Krisztus ajka szívzaggató hangja volt,
Megindulna a kő rajta, arca halvány, mint a hold.
Atyám, Fiad halni készül, bár félelem szorongat,
Az ellenség vad kezéből kiváltom képmásodat.
3. Szent Atyádnál szólj mellettünk, nagy kint látott szenvedő,
Ha te kéred mihelyettünk, meg nem vethet minket Ó.
Ajánld neki értünk ontott verejtéked gyöngyeit,
S ó, gyógyítsd be bűnbe botlott lelkünk sok mély sebeit!
4. Anyám, anyám, hogyha tudnád, hogy halálra megy Fiad,
Mély gyászomat megsiratnád, elalélnál kín miatt.
Anyám, legyen telt vigasszal szíved e zord éjjelen,
Nincs ki engem megvigasztal, nincsen senki itt velem.

Csóka, Jasura József (54), 1998

Vö. Jósvey 1936, 231. sz.

81

JAJ, MIT HALLOK

1. Jaj, mit hal-lok, mi za-jon-gás hal-lik ott a Gol-go-tán!
 Jaj, mit lá-tok, mi vér-on-tás pi-ros-lik a hegy fo-kán!

Lel-künk ke-gyes meg-men-tő - je,
 a-dós - sá-gunk fi - ze - tő - je,

A leg - szen - tebb kín - ha - lált szen - ved.

2. Hajolj le, ó, magas égbolt! Szent angyalok, sírjátok!
 Borulj vérbe, szép nap és hold! Gyászoljatok, csillagok!
 Most haldoklik a halhatlan, más bűnéért az ártatlan,
 A legszentebb kínhalált szenved.

82a

MEGJÁRTUK MÁR A SZENT KERESZTUTAT

Parlando ♩=84

1. Meg-jár - tuk már a szent ke - reszt - u - tat,

Me - lyen a szen - ve - dő Jé - zus ha - ladt.

Ó, bár mi is úgy jár - hat - tunk vol - na,

Jé - zus e - lőtt hogy ez ked - ves vol - na.

2. E szent utat előbb is Ő járta,
Midőn vállán keresztjét hordozta.
Hogy fölvitte a Kálváriára,
Fölfeszíték Őt a keresztfára.

3. Fájdalmas, szentséges Szűz Mária
A szent utat gyakorta megjárta,
Hol szent Fia kínhelyét találta,
Letérdelt, könnyekkel áztatta.

4. Kérjük mi is a Fájdalmas Anyát,
Kérje értünk szenvedő szent Fiát,
Hogy fogadja kedvesen imánkat,
Most elvégzett búcsújárásunkat.
5. Az Ő keserves kínszenvedése
Legyen lelkünknek üdvösségére,
Részeltesse a meghalt híveket,
A tisztító tűzben szenvedőket.
6. Dicsőség, imádás az Atyának,
Szentlélekkel áldott szent Fiának!
Tisztelet adassék Máriának,
Fájdalmas, szentséges Szűzanyának!

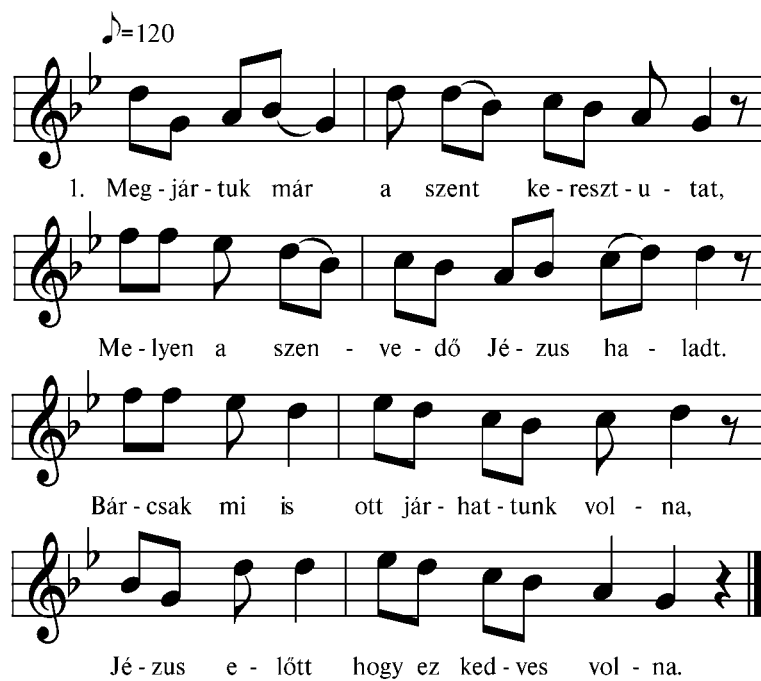
Csóka, Jasura József (54), 1998

Dallamának változatai: Vargyas 1981, 0259. sz.; dr. Karsai 1986, 636–637.

82b

MEGJÁRTUK MÁR A SZENT KERESZTUTAT

$\text{♩} = 120$

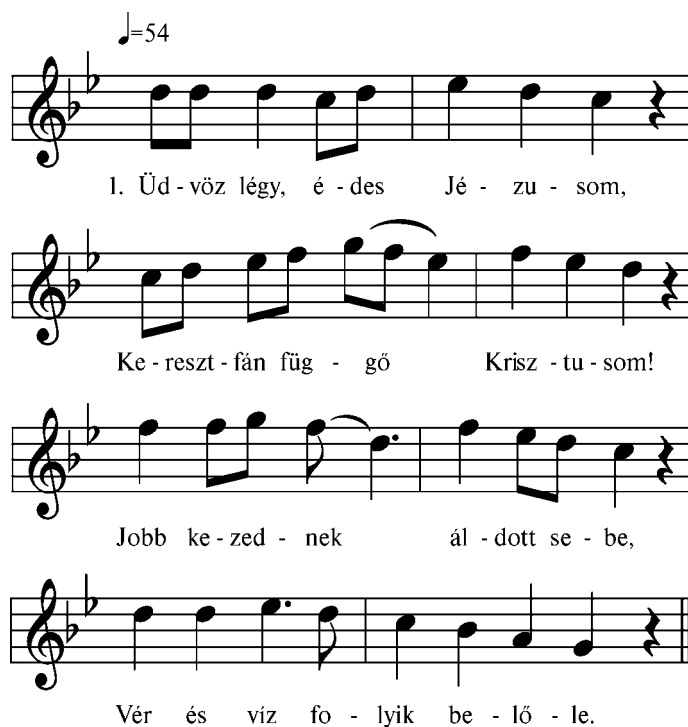
1. Meg-jár-tuk már a szent ke-reszt-u-tat,
Me-lyen a szen-ve-dő Jé-zus ha-ladt.
Bár-csak mi is ott jár-hat-tunk vol-na,
Jé-zus e-lőtt hogy ez ked-ves vol-na.

Szaján, Palatinus Péterné Fekete Katalin (82), 2002

83

ÜDVÖZ LÉGY, ÉDES JÉZUSOM

$\text{♩}=54$

1. Üd - vöz légy, é - des Jé - zu - som,
Ke - reszt - fán füg - gő Krisz - tu - som!
Jobb ke - zed - nek ál - dott se - be,
Vér és víz fo - lyik be - lö - le.

2. Üdvöz légy, édes Jézusom,
Keresztfán függő Krisztusom!
Bal kezednek áldott sebe,
Vér és víz folyik belőle.

3. Üdvöz légy, édes Jézusom,
Keresztfán függő Krisztusom!
Jobb lábadnak áldott sebe,
Vér és víz folyik belőle.

4. Üdvöz légy, édes Jézusom,
Keresztfán függő Krisztusom!
Bal lábadnak áldott sebe,
Vér és víz folyik belőle.

5. Üdvöz légy, édes Jézusom,
Keresztfán függő Krisztusom!
Szent oldalad áldott sebe,
Vér és víz folyik belőle.

Homokrév, Szabó Istvánné Csányi Margit (75), 2002

Dallamváltozata: 85., 96. sz.

84

JÉZUS KRISZTUS

Parlando ♩=78

1. Jé - zus Krisz - tus, Jé - zus Krisz - tus,
 Ki a szent ke - reszt - fán ér - tünk meg - hal - tál,
 A te jobb ke - zed szent se - be ál - tal
 Ir - gal - mazz, Jé - zus, kö - nyö - rülj raj - tunk!

5. vsz.:
 szent szív se - bed

2. Jézus Krisztus, Jézus Krisztus,
 Ki a szent keresztfán értünk meghaltál,
 A te bal kezed szent sebe által
 Irgalmazz, Jézus, könyörülj rajtunk!

3. Jézus Krisztus, Jézus Krisztus,
 Ki a szent keresztfán értünk meghaltál,
 A te jobb lábad szent sebe által
 Irgalmazz, Jézus, könyörülj rajtunk!

4. Jézus Krisztus, Jézus Krisztus,
Ki a szent keresztfán értünk meghaltál,
A te bal lábad szent sebe által
Irgalmazz, Jézus, könyörülj rajtunk!

5. Jézus Krisztus, Jézus Krisztus,
Ki a szent keresztfán értünk meghaltál,
A te szent szívsebed által
Irgalmazz, Jézus, könyörülj rajtunk!

Csóka, Jasura József (54), 1998

85

LEHULLOTT A JÉZUS VÉRE

Parlando ♩=60

1. Le - hul - lott a Jé - zus vé - re
A szent ke - reszt - fa tő - vé - re,
Drá - ga - lá - tos szent tes - té - ből,
Öt mély - sé - ges se - be - i - ből.

2. De a földben nem maradtak,
Mint piros rózsák, kinyíltak.
A szent angyalok fölszedték,
Alázatosan tisztelték.	5. Nincs már hátra csak egy órád,
Elvégződik minden munkád.
Kifogy a keserű pohár,
Mely világkezdettdől rád vár.
3. Jézus monda az angyalnak:
Vidd fel mennybe szent Atyámnak,
Mondjad, keresztfámról küldtem,
Fogadja kedvesen tőlem.	6. Ádám keserű almája
Hozott e kínos halálra.
Jertek az én keresztfámhoz,
Üdvösségtek oltárához!
4. Ez a világ drága ára,
Sebeim kinyílt rózsája,
Mít nagy fájdalomban szültem,
Véres könnyekkel öntöztem.	7. Boruljatok le előtte
Szent Atyámhoz könyörögve,
Soha el ne felejtsetek,
Hogy meghaltam érettetek.

8. Üdvöz légy, Jézus szent vére,
Üdvösségünk drága bére!
Dicsőséges öt mély sebe,
Üdvöz légy, egész szent teste!

9. Áldott légy, ó, szent keresztfa,
Szent áldozat szent oltára!
Drága kereszteddel kérünk,
Nyisd meg az egeket nekünk!

Egyházaskér, Pópity Péterné Losoncz Erzsébet (75), 2002

Dallamának változata: 83., 96. sz.

86

JAJ, NAGY KEDVVEL TARTOTT

Parlando ♩=72

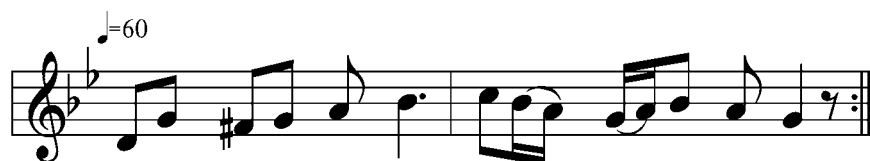
1. Jaj, nagy kedv-vel tar- tott Sze- rel- mes szü- löt- tem,
 Ki nél- kül már e vi- lág- ban Hol- tig ár- va let- tem.

2. Hol vagy, két szememnek
Tündöklő világa,
Elepedett, bús szívemnek
Csendes boldogsága?	5. Ó, ti nagy göröngyös,
Éles kövű utak,
Szent Fiannak vércseppjei
Látom, rátok hulltak.
3. Mondjátok meg nekem,
Ó, ti magas hegyek,
Szülöttömet megkeresni
Vajon merre menjek?	6. Enyhítsd siralmadat,
Keserves Szűzanya,
Mert szent Fiad majd feltámad,
Mint mondotta vala.
4. Mutassatok utat,
Ó, ti olajkertek,
Szülöttemet hol fogták meg,
S véle merre mentek?	7. Mi is síránkozzunk
Úr Jézus anyjával,
Lágyítsuk meg nagy fájdalmát
Szemünk harmatával!

Csóka, Jasura József (54), 1998

Változatai: Vargyas 1980, 0191. sz.; *Éneklő Egyház* 1986, 94. sz.; Kájoni János énekeskönyvében is föltűnik (Bálint 1976a, 246.)

Ó, ÉN GYÁSZBA BORULT

1. Ó, én gyász-ba bo - rult, sze-ren - csét - len a - nya,
Ki - nek a he-gyes tör szí - vét á - tal - jár - ta.

Jaj, mert szent Fi - a - mat a ke - reszt-fán lá - tom,

Meg - ö - lel - ném, jaj, de le - ven - ni nem bí - rom.

2. Reszketnek tagjaim, mindjárt leroskadok,
Ártatlan bárányom, éretted meghalok!
Ó, drága keresztfa, hajolj le a földre,
Szerelmes magzatom add vissza ölembe!

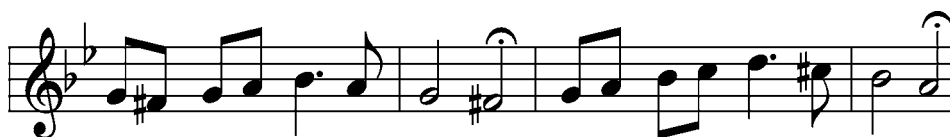
3. Siessetek ide, ó, bűnös emberek,
A szent keresztfára sirva tekintetek!
Nézzétek, szent Fiam karjait kitarja,
Ha megtértek, akkor ölelésre nyújtja!

4. Árvák és özvegyek kegyes szószólója,
Szólj értünk Jézusnál, fájdalmas Szűzanya!
Anyai karoddal ölelj át bennünket,
Amint megölelted drága szülöttötöd!

Csóka, Jasura József (54), 1998

Dallamát vö. 15. sz.

Ó, JAJ NEKEM, BÚS ANYÁNAK

1. Ó, jaj ne-kem, bús a - nyá - nak, ó, jaj ne-kem, Má - ri - á - nak,

Ki itt ál - lok fé - lig hol - tan nagy fáj - da - lom - ban!

Jaj, vi - rá - gok, bú vi - rá - ga, szűz szí - vem ki - té - pett á - ga,

Óh, e - gyet - len szép re - mé - nyem, szent Fi - am, vé - rem!

2. Nap olyan nem jön az égre, bánatom hogy jutna végre,
Hogy szememből kiapadna könnyeim patakja.
Mint madaré száraz ágon, olyan lett az én világom,
Szívemnek nem lesz nyugalma, mert meg vagy halva.

3. A mostoha zsidó nemzet nekem, ó, mily nagy gyászt szerzett,
Jaj, ki lesz már e világon az én istápom?
Szűz leányok, gyöngyvirágok, ültessetek gyászvirágot
Golgotának tetejére, hol elfolyt vére!

4. Fiamért míg itt búsongok, földjetek be, pálmalombok,
Ellenségek hogy ne lássák könnyeim folyását.
Drága kincsem, boldogságom, szép vonásid már nem látom,
Gyöngé karod nem ölelget, kiadtad lelked.

5. Köszönöm a nagy kegyelmet, mely őrt állott éltém mellett,
Jól pihentem, jól nyugodtam az áldásidban.
Nem nyitod meg már ajtómat, még csak hírt sem hallok rólad,
Kiskertem legszebb virága, elhervadt ága.
6. Vigasztalom voltál nekem, mindig szántad özvegységem,
Most vagyok csak özveggy-árva: sirba vagy zárva.
Az én lelkem törrel rakva, legyen az Úr akaratja,
Míg meglátlak szép hazádban, mennyországodban.
7. Meghalt Fiam, édes vérem, szent szívedet arra kérem:
Légy vára a bánkódóknak, őre a jóknak.
Enyhítsd bűját a világnak, kik szenvedni veled vágnak,
Kik tehozzád jönnek hittel, az égbe vidd fel!

Csóka, kéziratos kántorkönyv (dallama)
Szaján, kézirat (szövege)

Ó, JAJ NÉKEM, MÁRIÁNAK

$\text{♩} = 110$

1. Ó, jaj né - kem, Má - ri - á - nak,
 Jaj, ke - ser - ves egy a - nyá - nak!
 Jaj, mely nagy bá - nat - ban va - gyok,
 Mert már tu - dom, ár - va va - gyok.

2. Rárohantak szent Fiamra,
 A farkasok bárányomra,
 Jaj, már tudom, hogy megölték,
 Keresztre fölfeszítették.

3. Odavan már reménységem,
 Kiben bízott az én lelkem.
 Jaj, hát most már hova menjek,
 Vigasztalást, jaj, hol vegyek?!

4. Szánjatok meg, jó barátim,
 Kik tudjátok árvaságim,
 Jaj, mert megszakad a szívem,
 Haldoklik már szép szülöttem.

5. Zászló, látom, hogy már lobog
 A zsidóság örül, dobog,
 Jaj, fogjatok, mert meghalok,
 Lábaimon nem állhatok.

6. Édes Fiam, jaj, mit szóljak?
Jaj, de nagy kínokban látlak
Szép szemeid felfordultak,
Szent tetemid elsárgultak.
7. Szent lelkedet már kiadtad,
Véredet mind kifolyattad,
Én lelkemet árván hagytad,
De mennyeket megnyitottad.
8. Testedet bár levehetném,
Karjaimmal ölelhetném!
Jaj, de magas a keresztfa,
El nem érlek, Fiam, rajta!
9. Vajon van-e, ki levenne,
És ölembe helyeztetne?
Ó, jaj, szerelmes magzatom,
Jaj, de sok sebeid látom!
10. Által van oldalad verve,
Egy dárdával sebesítve,
Én szívem is hegyes tőrrel,
Rakva van keserűséggel.
11. Nagyfájdalmú Szűz Mária,
Bűnösöknek szószólója,
Esedezz értem Jézusnál,
Most és halálom óráján!

Szaján, Palatinus Péterné Fekete Katalin (82), 2002

Dallamát vö. Tárkányi-Zsasskovszky 1874, 285. sz.; Szendrei-Dobszay-Rajeczky 1979, II/75.

90

ADJ, JÉZUS, SZÍVEMBE

1. Adj, Jé - zus, szí - vem - be kí - nos fáj - dal - ma - kat,
Le - gyen ma két sze - mem könny - től á - radt pa - tak!

Hogy én is, mint é - des szü - lőd,
Kín - ha - lá - lod gyá - sza fő - lött

Tisz - ta szív - ből sír - has - sak, S ne - ked há - lát ad - has - sak.

2. Mária, tenger kín hétfájdalmú szüze,
Paradicsomkertnek lehajló, bús füze,
Mely kín dülta a kebledet,
Midőn láttad szülőtedet
A szenvedés kőpadján,
A megváltás napján.

3. Az egész világnak fájdalmát viseléd,
Átérezted a kín végtelen tengerét.
Ott álltál a kereszt alatt,
A vércseppek rád hulltanak.
Ó, hogy le nem roskadtál,
Szeplőtelen liljomszál!

4. Keresztfá virága, megváltó Krisztusom,
Beteg vagyok érted, légy lelki orvosom!
Átvert szíved vércseppjei,
Szűzanyádnak gyöngykönnyei
Segítsenek az égbe,
A boldogság révébe.

Csóka, kéziratos kántorkönyv

91

GYÁSZBA BORULT

$\text{♩} = 60$

1. Gyász-ba bo - rult Is - ten csil - lag - vá - ra,
Füg - gönyt von - tak a menny ab - la - ká - ra,
Meg - halt, meg - halt a szep - lőt - len Bá - rány,
Vér - rel á - zott Szent Ke - reszt ol - tá - rán.

2. Temetésre lejött a mennyország,
Könnytől áznak az angyali orcák.
Sír, zokog a fiavesztett gerle,
Égig ér a Szűzanya keserve.

3. Élet Ura, meghaltál lelkünkre,
A sátánnak országa most dőlt le.
Szűzanyádnak fájdalmát tekintsed,
Add meg nekünk a mennyei kincset.

4. Öltözzön ma az öröm is gyászba.
Jaj, kínok közt nézek fel rád, gyász fa,
Ó, hajolj le szentséges terheddel,
Jézusomat éntőlem ne vedd el.

Feketető, Kéri István (60), 2001

Vö. *Hozsanna* 1997, 67.B; közeli dallamváltozata: Bodor 1999, 6. sz.

NÉZZ, KERESZTÉNY, A KERESZTRE

1. Nézz, ke- resz-tény, a ke - reszt - re, ölt s ő - tét gyászt bús lel- ked- re!
Nézd, mit szen-ved a leg - szen -tebb, s hogy halt meg az, ki bűnt nem tett!

Kál - vá - ri - a - hegy- nek or - ma a ha -lál - nak lón si - ral- ma.

2. A keresztfa árnyékában térdre hullva egy világ van.
Nyitva áll a menny fölötte, angyalsereg leng körötte.
A reménység fája zöldell, kibékült az ég a földdel.
3. Szent keresztfa, átölelek, légy mindig a szívem mellett,
Te vagy kincsem, arany ágom, örömöm és boldogságom.
Nézz, keresztény, a keresztre, ölt sötét gyászt bús lelkedre!
4. Jézus, bűnünk zsoldját vedd el, jelölj meg szent kereszteddel!
Ó, szánd meg azt, aki megtér, aki tőled kegyelmet kér,
Részessítsd sok érdemedben, lelkünket az égbe vidd be!

93a

KIRÁLYI ZÁSZLÓK LOBOGNAK

1. Ki - rá - lyi zász - lók lo - bog - nak, Fény - lik tit - ka ke - reszt - fá - nak,

Mín az é - let meg - ö - le - tett, S ha - lá - lá - val nyert é - le - tet.

2. Vérrel, vízzel foly oldala,
Mit megsebesített vala
Bűneink éles dárdája,
S így mosogat annak árja.

4. Áldott fa, mely e nagy király
Szent vérében ragyoghattál!
Jeles gyökér, hogy törzsöke
Ily szent tagokhoz érhető.

3. Ím, betelt amit hirdete
Dávid királynak éneke,
Melyben jövendölt így szólván:
Uralkodik Isten a fán.

5. Boldog fa, lelkünk zálogát,
Mely karjaidra felfogád,
S minket kimentve megtöréd
Lelkünk halálos ellenét.

6. Ó, Szent Kereszt, reménységünk,
Üdvöz légy, mi békességünk,
Nyerj a híveknek malasztot
Bűnösöknek bocsánatot!

93b

KIRÁLYI ZÁSZLÓK LOBOGNAK

1. Ki - rá - lyi zász - lók lo - bog - nak, Fény - lik tit - ka ke - reszt - fá - nak,

Min az é - let meg - ö - le - tett, S ha - lá - lá - val nyert é - le - tet.

(További szövege megegyezik 93a szövegével.)

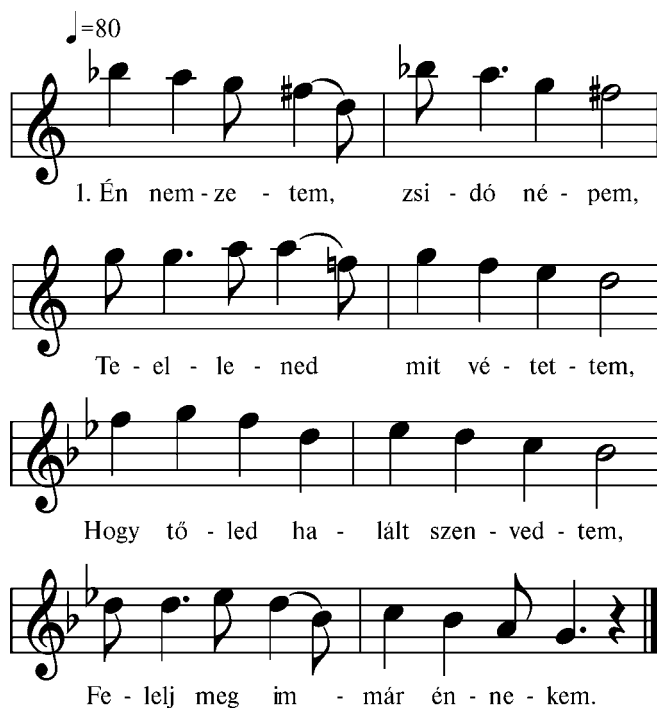
Csóka, Jasura József (54), 1998

Változatai: Jósvey 1936, 245. sz.; Tárkányi-Zsaskovszky 1874, 159. sz.

94a

ÉN NEMZETEM

$\text{♩} = 80$

1. Én nem - ze - tem, zsi - dó - né - pem,
 Te - el - le - ned mit vé - tet - tem,
 Hogy tő - led ha - lált szen - ved - tem,
 Fe - lelj meg im - már én - ne - kem.

<p>2. Én tégedet Egyiptomból
Kihoztalak nagy rabságból,
Te engem kedves hazámból
Kivetél a szent városból.</p>	<p>4. A pusztában itattalak,
És mannával tápláltalak,
Te epével itattál meg,
És ecettel kínáltál meg.</p>
<p>3. Egyiptomból kimentedben
Nyílást tettem a tengerben,
Te mellemet megnyitottad,
Lándzsáddal vérem ontottad.</p>	<p>5. Ellenséged én megvertem,
A fáraót elvesztettem,
Te ostorral verted testem,
Talpig vérbe elkeverted.</p>

6. Én Kánaán dús földjére
Bevittelek nagy bőségre,
Te Golgota zord hegyére
Vittél engem szenvedésre.

7. Én szőlőmbe ültettelek,
Szép esővel öntöztelek,
Jó gyümölcsöt nem termettél,
Latrok közé feszítettél.

Feketető, Kéri István (60), 2001

94b

ÉN NEMZETEM

$\text{♩} = 80$

1. Én nem-ze - tem, zsi - dó né - pem, Te - el - le - ned mit vé - tet - tem,

Hogy tő - led ha - lált szen - ved - tem, Fe - lelj meg in - már én - ne - kem.

(További szövege megegyezik 94a szövegével.)

Csóka, Jasura József (54), 1998

Változatai: *Szent vagy*, *Uram!* 1941, 81. sz.; Jósvay 1936, 244. sz.

95

URUNK MENVÉN OLAJFÁK HEGYÉRE

Parlando ♩=60

1. U - runk men - vén O - laj - fák he - gyé - re,

Ot - tan e - sék ál - dott két tér - dé - re.

Szent Aty - já - nak, hogy len - ne ked - vé - re,

Mond - ván, így szól en - gesz - te - lé - sé - re:

2. Rakva vagyok véres izzadással,
Félelemmel és szorongatással,
Mindhalálig nagy szomorúsággal,
Betöltöttem lelki bágyadsággal.

3. Láttuk immár, nincsen ékessége,
Úr Jézusnak változó szépsége,
Szent testének lett nagy veresége,
Úgy bánt vele zsidók dühössége.

4. Régtől fogva kik velem valának,
Jó barátim engem elhagyának,
Tanítványim tőlem távoznak,
Álnok zsidók reám rohanának.

5. Végóráján Urunk halálának
Csuda dolgok földön láttatának,
Mert falai templom kárpitjának
Megrepedvén ketté szakadának.

6. Jó szőlőmnek én választottalak,
És mint szőlővesszőt plántáltalak.
Gyermekemnek téged fogadtalak,
Ellenségtől megoltalmaztalak.

7. Urunk, Jézus most körülvétetik,
Mint ártatlan bárány, megkötöttetik,
Hóhérotól halálra vitetik,
Magas hegyre fel is vezettedik.

8. Jeruzsálem, lásd veszedelmedet,
Felébredvén hadd el sok vétkeidet!
Változtasd meg szép öltözetedet,
Engeszteljed kegyes Istenedet!

9. Ó, én népem, indulj fájdalomra,
Bús ügyedben gerjedj siralomra,
Tekints, kérlek, kegyes jó voltodra,
Légy már nekem vigasztalásomra.

Csóka, Jasura József (54), 1998

Dallamát vö. Vargyas 1981, 0312. sz.; Volly 1982, 49. sz. (Mária-ének); *Éneklő Egyház* 1986, 815. sz.

JÉZUS GETSZEMÁNI-KERTBEN

$\text{♩} = 74$

1. Jé - zus Ge - ce - má - ni kert - ben,
 Fönn az O - laj - fák he - gyé - ben
 Tér - den áll - va i - mád - ko - zik,
 Pi - ros vér - rel iz - za - do - zik.

2., 7. vsz.: 1. 3. vsz.: 1. 3., 8. vsz.: 2.

- ton es - te
 - tőr - tő - kön
 napján mit fogsz ten - ni
 - lem -
 - én

2. Virágszombaton este
 Mária Fiát kérdezte,
 Hogy nagyhéten mi lesz dolga
 Szent Fia neki mondotta.

3. Virágvasárnapján mit fogsz tenni,
 Szent Fiam, mit fogsz szenvedni?
 Akkor, anyám, király leszek,
 Jeruzsálembe bemegyek.

<p>4. Hát majd hétfőn mit fogsz tenni?
Szent Fiam, mit fogsz szenvedni?
Akkor, anyám, beteg leszek,
A templomba nem mehetek.</p> <p>5. Hát nagykedden mit fogsz tenni?
Szent Fiam, mit fogsz szenvedni?
Akkor, anyám, vándorolok,
Az utakon le s föl járok.</p> <p>6. Hát nagyszerdán mit fogsz tenni?
Szent Fiam, mit fogsz szenvedni?
Anyám, Getszemáni-kertbe
Fölmék, Olajfák hegyére.</p> <p>7. Hát nagy-, zöldcsütörtökön
Jaj, szent Fiam, mit szenvedel?
Akkor, anyám, hamis Júdás
Engem harminc pénzért elád.</p> <p>8. Nagypénteken mit fogsz tenni?
Szent Fiam, mit fogsz szenvedni?
Akkor, anyám, egy keresztre
Föl leszek én majd feszítve.</p> | <p>9. Te a kereszt alatt leszel,
Kezeiddel el nem érhetsz,
Kezeiddel le nem vehetsz,
Szűz öledbe nem fektethetsz.</p> <p>10. Nagyszombaton mit fogsz tenni?
Szent Fiam, mit fogsz szenvedni?
Akkor, anyám, koporsómba
Leszállok gyászos síromba.</p> <p>11. Húsvét napján mit fogsz tenni?
Szent Fiam, mit fogsz művelni?
Akkor, anyám, föltámadok,
Dicsőségben uralkodok.</p> <p>12. Húsvét után ötven napra,
Piros pünkösöd hajnalára
Elküldöm a vigasztalót,
A fehér színű galambot.</p> <p>13. Pünkösöd után nyolevvan napra,
Nagyboldogasszony napjára
Fölviszlek a mennyországba,
A mennyei boldogságba.</p> |
|--|--|

Rábé, Kiss Dezsőné Makra Ilona (58), 2002

Magyarmajdány, Bodó Jánosné Ágoston Katalin (67), 2002

Hódegyháza, Jaksa Mihályné Katona Erzsébet (54)

Gubacskó Lajosné Katona Anna (58), 2002

Aranymiatyánk címmel is ismert, lásd: Erdélyi 1976, 245. sz., valamint Nyisztor Ilona: Moldvai Szentek Énekek, CD. A dallam változatai e könyvben: 83., 85. sz.

EGYKOR A KIS NÁZÁRET BEN

1. Egy - kor a kis Ná - zá - ret - ben,
Kis Jé - zus szől - lős - kert - jé - ben

Két ró - zsa - fa zöl - det vi - rult,

Mind a ket - tő ősz - sze - bo - rult.

2. Az egyik, mint a hó, fehér,
A másik piros, mint a vér,
Szűz Mária gyakorta ott
Este, reggel imádkozott.	5. Két szál rózsád zöld lombjáról,
A fehérből és pirosból,
Kis fűrészrel fűrészelek,
Abból keresztet készítek.
3. Megnyílt a kert ajtaja,
Örök igazságnak fala,
Tiszta hófehér köntösbe
Kis Jézus azon lépett be.	6. Díszesen ékesítette,
Szentséges anyjához vitte,
Örömtől sugárzó arccal
Így szólt szelíd mosolygással:
4. Kis fűrészelt tart kis kezébe,
Úgy lép Szűz Anyja elébe.
Szűzanyának emígy szóla:
Meg ne döbbenj, szent Szűzanyám!	7. Nézd, Szűzanyám, Jézusodat,
A te kedves magzatodat!
Tizenhárom éves vagyok,
Keresztet csinálni tudok.

8. Halványul Mária arca,
Nagy a lelke, szíve harca,
Titkos, nagy fájdalmat érzett,
Szent Fiára búsan nézett.
9. Kérdi Jézust önérettel,
Szívszorongva, bús könnyekkel:
Magzatom, kérlek, mondd meg ezt,
Mit jelent e rózsakereszt?
10. Anyám, azért készítettem,
Csokolj meg érette engem,
Tenszívem éretted dobog,
Forró lángja feléd lobog.
11. Szól a kisedd mosolyogva,
Szűz Anyjának csókot adva:
Ím, ez lesz a keresztoltár,
Kin függök majd a Golgotán.
12. Te vagy rózsák királynéja,
Szent Kereszt a fák királya.
Szűzanyám, ne sírj, ne könnyezz,
Mindkettőnknek a sorsa ez.
13. Engem példáz piros rózsá,
Lásd, még el nem jön az óra.
Fehér rózsá téged példáz,
Te majd a kereszt alatt állsz.
14. Még húsz esztendőm van vissza
Míg szent vérem a föld issza.
Szűzanyám, kérlek tégedet,
Vedd kezébe e keresztet,
15. Vidd ki Libánus hegyére,
Kis csörgőpatak szélére,
Szíved, lelked bánatába,
Ültesd cédrusfa árnyába.
16. Húsz esztendő zöld tavasza
Ezt új életre fakasztja,
Hervadt rózsák ezen nyílnak,
Engem és téged gyászolnak.
17. Keresik még Jézus szavát.
Szent Szűz a rózsakeresztfát
Libánus hegyére vitte,
Cédrusfa alá ültette.
18. Azon a viruló tavasz
Zöld lombot és bimbót fakaszt.
Csipkebokor lett belőle
Szűz Mária emlékére.
19. Melynek kétszínű virága,
Piros-fehér a rózsája,
Jó keresztény, rá figyelmezz,
Jézus rózsakeresztje ez.

Rábé, Kiss Dezsóné Makra Ilona (58), 2002

Magyarmajdány, Bodó Jánosné Ágoston Katalin (67), 2002

Oroszlámos, Faragó Istvánné Takács Irén (83), 2002

Változatai: dr. Karsai 1986, 602–604. (hatsoros); Csorba 1988, 257–258. Dallamát vö. a 185. számú ének dallamával.

98

MIKOR AZ ÚR JÉZUS

$\text{♩} = 72$

1. Mi - kor az Úr Jé - zus E - zen a föl - dőn járt,
 Ron-gyos - ru - há - já - ban Kol - dul - ni is el - járt.

<p>2. Beméne egy házhoz,
 Regina asszonyhoz,
 Alamizsnaképpen
 Kenyeret kére ott.</p> <p>3. Szent Regina asszony
 Keservesen síra,
 Mert hetedmagával
 Árvaságra juta.</p> <p>4. Nincs több egy pénzínél,
 Azt is mástól kapta,
 Az Úr szent nevében
 Azt is odaadta.</p> <p>5. Megköszönte Jézus
 Kapott alamizsnát,
 Szent Regina asszony
 Szíves adományát.</p> | <p>6. Menj ki, Péter, menj ki,
 Tekints fel az égre!
 Látom, Uram, látom
 Mennyeknek országát,
 (a dallam második felére:)
 Szent Regina asszony
 Terített asztalát.</p> <p>7. Kivirágzott rajta
 A sok alamizsna,
 Angyalok leszedik,
 Mennyet örvendeztetik.</p> <p>8. Szent Regina asszony,
 Te vagy boldog asszony,
 Példádat kövesse
 Eztán minden asszony!</p> |
|--|--|

Szaján, Palatinus Péterné Fekete Katalin (82), 2002

Változata: Bodor 1999, 7. sz.